

Examenul național de bacalaureat 2025

Proba E. d)

Filosofie

Model

Profilul umanist din filiera teoretică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Pentru fiecare dintre următorii itemi, scrieți, pe foaia de examen, doar cifra corespunzătoare și notați în dreptul ei doar litera asociată răspunsului corect. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Filosoful care afirmă că omul este scop în sine este:
 - a. R. Descartes
 - b. L. Blaga
 - c. Kant
 - d. Aristotel
2. În filosofia lui Aristotel *binele* înseamnă:
 - a. activitatea realizată din instinct
 - b. acțiunea egoistă din datorie
 - c. căutarea plăcerilor senzoriale
 - d. activitatea sufletului conformă cu rațiunea
3. Ideea potrivit căreia sensul vieții aparține exclusiv omului pentru că depinde doar de alegerile sale este specifică:
 - a. existențialismului
 - b. raționalismului
 - c. gnoseologiei
 - d. pragmatismului
4. Eutanasia este o problemă analizată în cadrul domeniului:
 - a. economic
 - b. politic
 - c. eticii aplicate
 - d. moralei teleologice
5. Pentru J. St. Mill, fundamentul moralei constă în:
 - a. utilitate
 - b. înțelepciune
 - c. datorie
 - d. rațiune
6. Trecerea de la starea naturală la starea socială a omului este temă predilectă a filosofiei lui:
 - a. K.R. Popper
 - b. J. J. Rousseau
 - c. Fr. Hayek
 - d. J. P. Sartre
7. Potrivit eticii hedoniste:
 - a. fericirea aparare ca stare de plăcere și absență a suferinței
 - b. doar acțiunile săvârșite din datorie pot avea conținut moral
 - c. fericirea e posibilă prin activitatea dedicată cunoașterii
 - d. fericirii îi este proprie activitatea sufletului conformă cu virtutea
8. Responsabilitatea social-politică presupune ca individul:
 - a. să acționeze în mod rațional, fiind conștient de consecințele faptelor sale
 - b. să se supună constrângerilor de orice natură
 - c. să aleagă potrivit propriei conștiințe, fără a ține cont de ceilalți
 - d. să acționeze în vederea satisfacerii propriilor interese, după bunul său plac

9. O problemă specifică de etică aplicată are caracter:

- a. de principiu
- b. etern
- c. controversat
- d. de certitudine

10. Specificitatea omului, în calitatea sa de ființă morală, poate fi surprinsă și prin faptul că:

- a. este dependentă de influența simțurilor
- b. poate alege între bine și rău
- c. limbajul articulat determină sociabilitatea
- d. determină apariția uneltelor

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. Analizați, într-o pagină, problematica *drepturilor omului*, din perspectivă filosofică. Punctajul se acordă pentru:

- a) numirea unui filosof care, în scrierile sale, a făcut referire la problematica drepturilor omului **1 punct**
- b) precizarea explicită a tezei/ideii filosofice despre drepturile omului **2 puncte**
- c) explicarea unei teze/idei filosofice, precizată explicit la subpunctul b) **6 puncte**
- d) ilustrarea tezei/ideii filosofice pe care ați precizat-o, printr-un exemplu concret de situație din societatea contemporană **4 puncte**
- e) menționarea unei consecințe asupra statului, în cazul în care drepturile economice sunt încălcate **1 punct**
- f) utilizarea adecvată a limbajului de specialitate **1 punct**
- g) încadrarea în limita de spațiu precizată **1 punct**

B. Argumentați în favoarea sau împotriva tezei potrivit căreia: *legitimitatea este dorită de către orice regim politic*. **8 puncte**

C. Ilustrați, printr-un exemplu concret modul în care este evaluată legitimitatea politică din perspectiva unui cetățean al unei societăți democratice. **6 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A. Citiți, cu atenție, textul de mai jos:

"Fie un om dibaci în arta flautului, însă mult mai puțin distins ca naștere și frumusețe, calități care sunt considerate fiecare în parte mult mai prețioase decât talentul de a cânta din flaut și în aceste privințe - noblețe și frumusețe - rivalii săi îl întrec cu mult mai mult decât îi întrece el ca flautist; susțin că numai lui trebuie să i se dea instrumentul cel mai bun. (...) Deoarece egalitatea și neegalitatea completă sunt nedrepte între indivizi care nu sunt egali or neegali decât într-o singură privință, toate constituțiile în care egalitatea și neegalitatea sunt întemeiate pe baze de felul acesta sunt în mod necesar corupte."
(Aristotel, *Politica*)

- 1. Formulați, pe baza textului dat, teza lui Aristotel. **4 puncte**
- 2. Evidențiați, în aproximativ o jumătate de pagină, o corelație existentă între termenii *dreptate* și *egalitate*, utilizând termenii menționați în sens filosofic. Punctajul se acordă pentru:
 - a) utilizarea fiecăruia dintre cei doi termeni dați în sens filosofic **2 puncte**
 - b) evidențierea corelației existente între termenii dați **6 puncte**
 - c) coerența textului redactat **1 punct**
 - d) încadrarea în limita de spațiu precizată **1 punct**
- 3. Argumentați un punct de vedere personal referitor la actualitatea perspectivei filosofice din textul dat. **6 puncte**
- B. Știind că *numai omul are o structură unică, indestructibilă și proprie, dată de conștiința de sine*:
 - 1. Menționați două caracteristici ale omului din perspectivă filosofică. **4 puncte**
 - 2. Construiți un argument care să justifice ideea potrivit căreia filosofia poate contribui la dezvoltarea atitudinii critice a unui adolescent față de natura umană. **6 puncte**